

Business

EU ekonomija iza SAD čak 22 godine. Eurochambers, briselska organizacija, je objavila istraživanje koje pokazuje da je ekonomski rast EU u zaostatku za SAD - 22 godine. Nalazi kažu da je tekući GDP per capita u EU na nivou američkog iz 1985, a da je nivo zapošljavanja i investiranja u istraživanja u EU na nivou SAD od pre 30 godina. „Lisabonska agenda“ koju su evropski lideri dogovorili još 2000 g. ima za cilj da od EU napravi najkonkurentniju svetsku ekonomiju do 2010. Međutim, prosečan rast GDP u SAD je u 2006. bio 3,3%, dok je u EU oko 2,9%. Istraživanje nije uključilo Rumuniju i Bugarsku.

Naj poslovi u SAD - zdravlje. U periodu od 2004. do 2014. prema izveštaju američkog Biroa za statistiku, 7 od 10 najtraženijih poslova biće iz oblasti zdravstvene zaštite. Potreba za medicinskim i zubnim tehničarima i fizioterapeutima će porasti za više od 30% do 2014. Razlog je što zdravstvena industrija „prebacuje obaveze na niže profesije da bi smanjila troškove“, kaže Hugo Sellert, menadžer istraživanja u Monster Worldwide. Na prvom mestu ove liste nalazi se kućna nega sa procenjenim rastom od 56% u narednih 8 godina. Softver inženjeri i sistem analitičari su visoko kotirani na top 10 listi, slede koledž profesori, hidrolozi i pejzažne arhitekte.

SEEMAR 07: Inovativna istraživanja za inovativni biznis. Organizatoru su: UUTI - Udruženje za unapređenje tržišta i Ekonomist Media Group. EMG je izdavač Ekonomist magazina, vodećeg ekonomskog i poslovnog nedeljnika u Srbiji, koja je uspešno organizovala stručne događaje, konferencije, forume i okrugle stolove u zemlji i regionu. Ekskluzivni gost prvog dana konferencije je dr Jonas Ridderstrale, koautor knjiga Funky Business i Karaoke Capitalism koje su napravile pravu revoluciju u načinu razmišljanja u svetu biznisa.

Hit gradovi London i Abu Dabi. Iako je na četvrtom mestu po skupoći, prema istraživanju grupe Economist, London je grad kome se predviđa blistava budućnost. Istraživanje PWC pokazuje da je London grad koji ima najveći dohodak na teritoriji van SAD i da će do 2020. godine biti jedan od četiri najveća grada na svetu. Prosečni godišnji rast dohotka Londona između 2005. i 2020. godine iznosiće 3% što govori da će se London razvijati brže od drugih gradova zapadnog sveta. Na drugom karaju sveta, Abu Dhabi, glavni grad Ujedinjenih Arapskih Emirata, slovi za najbogatiji grad na svetu. Sa 420.000 stanovnika, on leži na jednoj desetini svetske nafte, a ima skoro \$1 bilijardu u investicijama. To je \$17 miliona po stanovniku. Većina ljudi ni ne može da nađe Abu Dhabi na mapi sveta. Cilj je da se to promeni, da grad bude spominjan u istom dahu kao i Singapur, Tokio ili Dubai. U narednih deset godina, u planu su investicije od dodatnih \$200 milijardi.

EU menja sijalice. Lideri EU su se saglasili da do kraja decenije cela Unija pređe sa današnjih na nove i ekonomičnije sijalice, kao deo ambicioznog plana za sprovođenje ekološke politike i upotrebe zelene energije. Australija je bila prva zemlja u svetu koja je u pokušaju da smanji štetne gasove zabranila dosadašnje standardne sijalice u februaru. Ogromnu šansu za posao imaju proizvođači kao što su Philips i Osram, a možda i neki naši proizvođači, ukoliko prate dešavanja u EU, prate legislativu i trendove.

Karlovačkoj pivari zabranjen rad. Karlovačka pivara je privremeno stopirala proizvodnju piva nakon zabrane koju je donela inspekcija za zaštitu životne okoline. Iz Karlovačke pivare ispuštena je velika količina ugljen dioksida što je prouzrokovalo smanjenje količine kiseonika u okruženju. U momentu kada je ugljen dioksid ispušten u neposrednoj blizini fabrike stradao je slučajni prolaznik, stanje mu je još kritično, a njegov pas je uginuo od trovanja.

Virtuelni portfolio BC Biltena. Ove nedelje smo imali zaradu od 3.167 din od uloženi 10.000E. Drugu nedelju za redom predstavljamo kretanje akcija odabranih kompanija. A da se finansijsko tržište sve brže razvija pokazuje i početak

Naziv akcije	Vrednost 1. mart	Vrednost 8. mart	Vrednost-din 15. mart
Komercijalna banka	186.000,00	186.000,00	210.000,00
AIK banka	133.254,00	162.216,00	152.208,00
Dunav osiguranje	127.200,00	121.320,00	122.520,00
Univerzal banka	99.590,00	90.100,00	87.000,00
Tigar	132.459,00	126.496,00	120.600,00
Energoprojekt holding	132.203,00	118.260,00	121.545,00
Ukupno	810.706,00	804.392,00	813.873,00

Communications

Mobilni telefon će pokazivati put. Na TechFest 2007, događaju koji organizuje Microsoft da bi predstavio najinteresantnije inovacije iz elektronskog sveta prisustvovalaće oko 750 istraživača. Oni će predstaviti preko 40 ideja i projekata, a među najinteresantnijim je novi program za mobilne telefone. Kada se nađete u nekom gradu prvi put, nije retkost da se izgubite. Novi softver omogućava da slikate telefonom zgradu i pošaljete fotografiju direktno servisu: u nekoliko poteza može se dobiti mapa čitave oblasti. Ova aplikacija je još uvek u fazi testiranja, ali demonstracija programa je naišla na odobravanje. Pravi izazov biće izrada baze dovoljno velike da sadrži sve informacije i svaki ćošak nekog grada.

Kockanje, ali bez manipulacije. TV oglasi u kojima se promoviše kockanje neće smeti da podstiču neodgovorno ponašanje i tako utiču na mlade i decu, deo je odredbe oko koje su se usaglasili britanski komiteti za oglašavanje i emitovanje. Odredba stupa na snagu septembra 2007. i naglašava da oglasi ne smeju da nanose finansijsku, emocionalnu ili društvenu štetu i iskorišćavaju neznanje dece. Roger Wisbey, sekretar Komiteta je izjavio da oglašivači i dalje imaju veliku slobodu. „Jedina razlika je što reklama mora da bude društveno odgovorna i prihvatljiva“ – kaže Wisbey. Kontrolu nad ovim oglasima obavljaće posebno formirana komisija koja može pokrenuti postupak protiv kompanije koja se ogreši o nove propise.

Novi Dizni web sajt za mame. Disney korporacija će tokom sledeće nedelje lansirati novi web sajt namenjen mamama koje sve više koriste internet u traženju odgovora za probleme dece, od izbijanja zuba do izbora njihovog školovanja. Paul Yanover, izvršni potpredsednik Disney online, je izjavio da je ideja nastala na osnovu rezultata istraživanja, kada je preko 30.000 mama izjavilo da očekuje takav sadržaj od korporacije i dodao da će sajt ostati u fazi testiranja do leta. „Sajt ćemo kontrolisati u pogledu upotrebe rečenica pisanja, rasističkih i drugih komentara koji su protiv pravila kuće.“, rekao je Yanover.

Novi promoter-novi budžet. U poslednjih dvadeset godina *Koka kola* je u projekat lansiranja svog Zero pića uložila najviše novca. Bekam radi za konkurenciju, tako da je novi promoter takodje fudbaler, jedan od najpoznatijih fudbalera u Engleskoj - Vejn Runi. U prepoznatljivom maniru, *Runi* i u spotu prevazilazi sve prepreke na terenu uz bezobrazan pogled upućen protivničkim igračima. Namera proizvođača je da novi ukus komunicira muškarcima koji se identifikuju sa uspešnim fudbalerom. "Pored toga što je talentovan, *Runi* ima fenomenalan posao i lepu devojkicu. On i *Koka kola* sigurno idu jedno uz drugo" - kaže *Ketrin Slajt*, direktor marketinga britanskog ogranka *Koka kole*.

Istanbulski sud zabranio YouTube. Uvredljivi sadržaji koji se odnose na Ataturka, osnivača sekularne turske države i druge nacionalne heroje i tekovine, a koji su se pojavili na *YouTube*, uticali su da istanbulski sud donese opštu zabranu pristupa sajtu. Na *Turk Telekomu* je objavljeno da je pristup sajtu suspendovan. Po svemu sudeći, radi se o starim tenzijama između Grčke i Turske, te odatle dolaze uvredljivi video zapisi i slični komentari. Ali postavlja se pitanje koliko je ova sudska zabrana efikasna jer je okrenuta samo prema korisnicima usluga turskog *Telekoma*, a Grci i ostali koji žele da vide ove spotove nisu ničim sprečeni. S druge strane, *YouTube* je odmah uklonio uvredljive video spotove, želeći da reši problem. Bez obzira na uklanjanje ovih spotova, *YouTube* će biti za sada zabranjen.

Roboti i njihova prava. Prema istraživanju britanske vlade od 2006. za 50 godina roboti će tražiti jednaka prava kao i ljudi. A vlada Južne Koreje već radi na sastavljanju prvog etičkog kodeksa kojim će roboti biti zaštićeni od zlostavljanja ljudi. U tom cilju angažovan je tim sastavljen od futurista i pisaca naučne fantastike. Pravila se baziraju na idejama Isaka Asimova koji je preporučivao da se oni ne koriste kao policajci ili vojnici. Pravila će kontrolisati zlopotrebu robota i sprečavanje nelegalne upotrebe. Južna Koreja je jedna od tehnološki najrazvijenijih zemalja u svetu i ulaže milione evra godišnje za istraživanje robotike. U službenom izveštaju korejsko Ministarstvo za informaciju i komunikaciju predviđa da će do 2018. roboti izvoditi rutinske hirurške zahvate, a nakon 2015. će svako južnokorejsko domaćinstvo imati najmanje jednog robota.

Intervju - Dragan Berger - Kultura investiranja u Srbiji

Dragan Berger, osnivač International Trading School

U razgovoru sa osnivačem *International Trading School*, *Draganom Bergerom* *BC Bilten* vam otkriva kako da postanete uspešan trejder u Srbiji i kako da uspešno investirate vaš novac.

Koliko su Srbi spremni da investiraju svoj novac? Ima li kulture investiranja u Srbiji?

Kulture investiranja gotovo da nema. Najviše ljudi misli da uloženi novac mora da bude 100% siguran i mesečno donosi bar kao *Dafina*. Malo ljudi razume rizik, a još manje načine na koji može investirati ono iz slamarice. Držati pare u banci na simboličnoj kamati koja jedva da pokriva inflaciju je kriminal prema novcu. Novac je stvoren da kruži i da se investira i tako se oplodava. Svako zadržavanje novca predstavlja gubitak na vrednosti. Nemojte nikada zaboraviti Vaš novac je samo onaj novac koji ste potrošili a ne koji ste uštedeli!

Kako se postaje uspešan trejder u Srbiji i kako Vaša skola doprinosi tome?

Zanimanje trejder, trgovac akcijama, valutama ili obveznicama postaje sve popularnije i često se naziva zanimanjem budućnosti.

Prednost ovog posla je što ga možete raditi 24h pet dana nedeljno i to iz fotelje ili bilo kog mesta gde imate internet. Do skoro nije u svetu bilo škola za trejdere, a jedna od prvih „*International Trading School*“ je upravo u Beogradu. Škola je fokusirana na praktična znanja, a klijenti škole su pojedinci, finansijske institucije, investicioni fondovi i preko 50 banaka u regionu uključujući i Centralnu Banku Crne Gore i EBRD.

Ko može da se bavi trgovinom na berzama?

Berzanskim poslovima se generalno mogu baviti svi od 16 do 76 godina i to je nešto što se na ovim prostorima još nije razvilo kao ni kultura investiranja. U Americi se često deci kada se već rode umesto uobičajenih poklona daju nekoliko akcija firmi i dete od osnovne škole već počinje da prati i da se upoznaje sa berzanskim okruženjem.

Investirajte onoliko novca koliko u slučaju gubitka neće ugroziti svakodnevni život. Radi profita na duže staze potrebno je znanje i praksa za koju treba vreme i strpljenje, da bi pored novca imali i kvalitetnu ideju šta s njim raditi. Osim novca i znanja najvažnija je disciplina, jer ona čini razliku između uspešnih i neuspešnih trgovaca.

Da li možete da napravite poređenje sa istim školama u svetu?

U svetu postoji nekoliko škola sličnog tipa, ali su sve uglavnom skoncentrisane na kraće kurseve i višestruko su skuplje. Prednost *ITSa* u Beogradu je i ta da za znanje koje može da vam prenese profesionalni trejder u Beogradu plaćate skoro 5 puta jeftinije nego u inostranstvu. Program u *ITSu* je specifičan i on je podeljen u dva plus treći nivo u ukupnom trajanju 5 dana plus 12 nedelja plus 6 nedelja,

a ako se neko pokaže kao odličan trejder na sva tri nivoa, može dobiti mogućnost da aktivno upravlja delom investicionog fonda i na taj način ostvaruje profit.

Kao neko ko ima bogatu biografiju, sigurno imate par saveta za čitaoce *BC Biltena*, kako da se uspešno bave investiranjem i pored svih rizika?

Uspeh je navika i on se uči. Majka učenja je ponavljanje. Na kraju meseca svako treba da odvoji najmanje 5 do 10% svojih prihoda i da

Intenzivan i praktičan rad u školi

to investira u bar 3 do 5 različitih investicija, nikako sve u jednu. I svakog meseca treba ponavljati taj ritual investiranja, pronalaženja dobrih prilika, postavljanja pravih pitanja. Na taj način ćete privući energiju koja će vam dati novu energiju, ideje i novac kao posledicu vašeg procesa. Predivno je kada uđete u takvu energiju i fokus, novac počinje da vam dolazi sa svih strana.

Da li ste znali ko je bolji investitor od Romana Abramoviča, čiju izreku smo citirali? Njegova žena. Priča se da će ruski milijarder prodati akcije Čelzija da bi isplatio odštetu za razvod od 8 mlrd. Gospođa Abramovič se u ovom slučaju izgleda držala druge izreke – pamet na duge staze.

Tokom vikenda nemojte utrošiti sav novac, investirajte!
Vaš BC Bilten

Investitori imaju kratko pamćenje.

Roman Abramovič

SEMINARI, KONFERENCIJE:

- 22 - 23.3.2007. - **Međunarodni simpozijum**, "Moralni kapitalizam - zašto da neži?", Varaždinska županija i Hrvatsko udruženje menadžera i poduzetnika - CROMA, Županijska palača, Varaždin
- 25 - 26.4.2007. - **Konferencija SEEMAR 07**, "Inovativna istraživanja za inovativni biznis", Ekonomist i UUTI, Hyatt Regency, Beograd
- 14-16.6.2007- **Global Summit of Women** "The global marketplace: Opportunities and Challenges", Berlin, Nemačka

